

Mál nr. 46/2026

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Fjölskyldutrygging.

Vátryggingavernd. Vátrygging fallin úr gildi.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 30. janúar 2026, ásamt fylgigögnum.
2. Athugasemdir V, dags. 16. apríl 2026, ásamt fylgigögnum.
3. Viðbótarathugasemdir M, ódags.
4. Viðbótarathugasemdir V, dags. 21. apríl 2026.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að kviknað hafi í íbúð M að [...] 26. ágúst 2022. Upptök eldsins hafi verið að rekja til rafhlöðu rafhlaupahjóls sem sprakk með þeim afleiðingum að eldur kviknaði og breiddist hratt út. Umfangsmikið tjón varð á íbúð M. Altjón varð á innbúi og persónulegum eigum M, íbúðin varð óíbúðarhæf, köttur M dó í brunanum, M var heimilislaus í um þrjá mánuði og varð óvinnufær um tíma vegna alvarlegs áfalls og missti í kjölfarið starf sitt. M hafi bæði orðið fyrir heilsu- og fjárhagstjóni vegna atviksins. Heimili M hafi verið tryggt hjá V um lengri tíma, en vátryggingin hafi runnið út 10 dögum fyrir brunann, nánar tiltekið 9. ágúst 2022. Ástæða þess hafi verið tímabundinn greiðsluvandi M vegna ófyrirséðra útgjalda. Þar sem engin trygging var til staðar á tjónsdegi tók V málið ekki til efnislegrar meðferðar á sínum tíma. M óskaði eftir við V að það endurskoðaði afstöðu sína til málsins. Með tölvupósti frá 20. janúar 2026 ítrekaði V að umrædd vátrygging hefði ekki verið í gildi á tjónsdegi og af þeim sökum væri bótaskylda ekki til staðar úr vátryggingunni. M fellir sig ekki við þá niðurstöðu.

Í málskoti er á því byggt í fyrsta lagi að um skammvinnt rof tryggingarinnar hafi verið að ræða eftir langvarandi tryggingasamband. Slíkt skipti verulegu máli við sanngirnismat. Í öðru lagi hafi verið um óviðráðanlegt slys að ræða. Bruninn hafi stafað af tæknilegum galla í rafhlöðu neytendavöru og hafi verið með öllu ófyrirséður. Í þriðja lagi hafi afleiðingar brunans verið alvarlegar, M hafi orðið fyrir heimilisleysi, heilsutjóni, atvinnumissi og misst gæludýr sitt. Í fjórða lagi mótmælir M því að einhliða fullyrðingar um fjölda sendra tilkynninga sanni að M hafi með fullri vitund samþykkt niðurfellingu vátryggingaverndar. M byggir á að synjun V sé andstæð meginreglum íslensks samningaréttar og vátryggingaréttar, einkum sanngirnireglu, meðalhófsreglu, tryggðarskyldu samningsaðila og góðum viðskiptaháttum. M fer þess á leit að nefndin úrskurði að V beri bótaskyldu vegna umrædds brunatjóns, að hluta eða öllu leyti, eða að lágmarki að V beri að endurmeta mál M á grundvelli sanngirni og meðalhófs.

Í athugasemdum V er byggt á því að V hafi felld niður fjölskyldutryggingu M með sannanlegum og fullnægjandi hætti 10. ágúst 2022. M hafi ekki haft neina tryggingu í gildi hjá V á tjónsdegi. V hafi sagt upp fjölskyldutryggingu M 9. ágúst 2022 vegna vangoldinna iðgjalda en M hafi þá ekki greitt umsamið iðgjald tryggingarinnar, sem tók gildi 24. september 2021. V vísar til 33. gr. laga nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga (vsl.) um heimild til uppsagnar skaðatryggingar að loknum mánaðar löngum greiðslufresti. Í ákvæðinu komi fram að sé iðgjaldið ekki greitt að liðnum greiðslufresti geti V losnað undan ábyrgð með því að senda nýja tilkynningu þar sem greiðslu er krafist innan 14 daga. Það er skilyrði þess að V losni úr ábyrgð að tilkynningin beri skýrlega með sér að vátryggingin falli niður ef iðgjaldið er ekki greitt innan hins tilskilda frests. V hafi sent M tilkynningu um ógreidda kröfu 29. maí 2022 og hvatt til greiðslu. Þá hafi V minnt M ítrekað á kröfuna með smáskilaboðasendingum í skráð farsímanúmer hjá M, en það sé sama númer og M vísi til í málskoti. Þann 9. júní 2022 hafi V gefið út viðvörun um niðurfellingu tryggingarinnar ef krafan yrði ekki greidd fyrir 23. júní 2022, en sú viðvörun hafi verið send með bréfpósti sama dag. Þann 10. ágúst 2022 tilkynnti V um uppsögn tryggingarinnar vegna vangoldinna iðgjalda og felldi hana samhliða niður. Tilkynning um niðurfellingu hafi einnig verið send M með ábyrgðarpósti 11. ágúst 2022. Með vísan til framangreinds hafi trygging M verið felld niður með sannanlegum og fullnægjandi hætti 10. ágúst 2022.

Í viðbótarathugasemdum M er byggt á því að V hafi ekki tekist á sýna fram á að fjölskyldutrygging M hafi ekki verið felld niður með lögmætum hætti. Skilyrði 33. gr. vsl. séu ekki uppfyllt. Það sé á ábyrgð

V að sýna fram á að M hafi móttengið tilkynningu um uppsögn vátryggingarinnar. M byggir á að hún hafi ekki fengið viðvörunarbréf né tilkynningu. Póstkassinn hafi verið ómerktur. Engin móttökukvittun liggi fyrir um að hún hafi móttengið umrædda uppsögn og þá fullnægi smáskilaboð í farsíma ekki kröfum ákvæðisins. Framlögð gögn sýni aðeins að bréfið hafi verið sent en ekki að það hafi verið móttengið. M krefst þess að vátryggingin teljist hafa verið í gildi á tjónsdegi og bótaskylda sé fyrir hendi. Að öðrum kosti verði fallist á að V geti losnað undan ábyrgð án þess að sanna móttöku tilkynninga, sem samrýmist ekki lögum.

Í viðbótarathugasemdum V er ítrekað að M hafi ekki haft í gildi fjölskyldutryggingu á tjónsdegi hjá V. Hvorki í 33. gr. vsl. né í athugasemdum með ákvæðinu í frumvarpi því sem varð að lögunum sé kveðið nánar á um form eða sendingarmáta tilkynningarinnar, né er gerð krafa um staðfestingu á móttöku eða lestri hennar. V vísar til dóms Hæstaréttar í máli nr. 387/2010. Dómurinn taldi að þrátt fyrir að ekki hafi verið sannað að bréfið hefði borist vátryggingartaka í eigin persónu, að þá yrði vátryggingafélaginu ekki kennt um það, þar sem öll bréf voru send á lögheimili og félaginu ekki tilkynnt um flutning. Hæstiréttur hafi þannig fallist á að sending með ábyrgðarpósti á lögheimili sé almennt fullnægjandi jafnvel þótt móttaka liggi ekki fyrir. Í fyrri athugasemdum kom fram að V hafi gert ítrekaðar tilraunir til að vekja athygli M á þeim afleiðingum sem það hefði að greiða ekki iðgjald tryggingarinnar. Það sé afstaða V að þær tilraunir uppfylli ekki aðeins þau skilyrði sem lög um vátryggingarsamninga gera til V heldur fari umfram þær skyldur, þannig hafi V ekki aðeins sent M bréfpóst og ábyrgðarpóst heldur einnig smáskilaboð í farsíma. Með vísan til framangreinds og fyrri athugasemda er það afstaða V að M hafi ekki haft í gildi tryggingu á tjónsdegi.

Álit.

Ágreiningur í máli þessu lýtur að því hvort fjölskyldutrygging sem M var með hjá V hafi verið sagt upp með lögmatum hætti.

Í 1. mgr. 32. gr. vsl. er kveðið á um að þegar greiðsla iðgjalds er ekki skilyrði þess að ábyrgð félagsins samkvæmt vátryggingarsamningi hefjist, falli iðgjaldið í gjalddaga þegar greiðslu þess er krafist samkvæmt samningnum. Greiðslufrestur skal vera einn mánuður hið skemmsta frá þeim degi sem félagið sendi tilkynningu um greiðslu til vátryggingartakans. Hafi ábyrgð félagsins hafist helst hún áfram þótt greiðsla sé ekki innt af hendi innan hins tilgreinda frests. Samkvæmt 1. mgr. 33. gr. vsl. er kveðið á um að sé iðgjald ekki greitt þegar greiðslufresti lýkur skv. 1. mgr. 32. gr. og félagið ber ábyrgð getur það losnað undan henni með því að senda nýja tilkynningu þar sem greiðslu er krafist innan 14 daga. Áskilið er að tilkynning skuli skýrlega ber með sér að vátryggingin falli niður ef iðgjaldið er ekki greitt innan hins tilskilda frests.

Samkvæmt fyrirliggjandi vátryggingarskírteini tók fjölskyldutrygging M gildi 24. september 2021 en ekki liggur fyrir hver gjalddagi iðgjaldsins var. Í málinu liggja fyrir gögn um að V hafi 10. janúar 2022 sent M smáskilaboð í uppgengið símanúmer vegna vanskila á greiðslu iðgjaldsins. Samkvæmt fyrirliggjandi gögnum kom eftirfarandi m.a. fram í smáskilaboðunum: „Ertu nokkuð að gleyma okkur? Við bendum á að það eru ógreiddar kröfur frá okkur í netbanka. Vinsamlegast gerið skil sem fyrst.“ Þann 8. febrúar 2022 var M sendur tölvupóstur vegna vanskila á greiðslu iðgjalds. Orðalag þess tölvupósts liggur þó ekki fyrir. Eftir það hafi V sent M sambærileg smáskilaboð og áður, mánaðarlega, þ.e. 9. febrúar 2022, 9. mars 2022, 11. apríl 2022 og 9. maí 2022. M hafi á ný verið sendur tölvupóstur 10. maí 2022 en ekki liggur fyrir hvert orðalaga hans var. Þá var M sendur greiðsluseðill í heimabanka 20. maí 2022 eftir að beingreiðslur voru felldar niður. Þann 25. maí 2022 var M send sambærileg smáskilaboð og áður og innheimtubréf 29. maí 2022.

Þann 9. júní 2022 sendi V til M viðvörun um niðurfellingu tryggingarinnar í pósti á skráð lögheimili og vátryggingarstað, sbr. 33. gr. vsl. Í bréfinu segir: „Með tilvísan til vátryggingaskilmála félagsins og 33. og 96. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 tilkynnist þér hér með að sé iðgjald neðangreindra vátrygginga ekki greitt innan 14 daga frá dagsetningu þessa bréfs verður vátryggingin felld niður að þeim tíma loknum. Ábyrgð félagsins verður þá lokið.“

Þann 10. ágúst 2022 sendi V til M tilkynningu um niðurfellingu tryggingarinnar í pósti á skráð lögheimili og vátryggingarstað, sbr. 33. gr. vsl. Í tilkynningunni segir: „Þrátt fyrir innheimtutilraunir okkar og þar sem áður sendum viðvörunum hefur ekki verið sinnt, tilkynnist yður hér með að

neðangreind trygging er fallin úr gildi.“ Samkvæmt fyrirbyggjandi gögnum var tilkynningin send M í rekjanlegum póst 11. ágúst 2022.

Með hliðsjón af framangreindu liggur fyrir að V hefur skýra heimild til að losna undan ábyrgð sé iðgjald ekki greitt enda sé vátryggingataki, þ.e. M í þessu máli, upplýstur um niðurfellingu vátryggingar vegna vanskila á iðgjaldi, sbr. 33. gr. vsl. Af fyrirbyggjandi gögnum er ljóst að V sendi M fimm smáskilaboð í uppgefið símanúmer, tvo tölvupósta, greiðsluseðil í heimabanka, innheimtubréf og minnti á greiðslu iðgjaldsins. Þá var M send aðvörðun í pósti á lögheimili og vátryggingarstað 9. júní 2022 um að vátryggingin myndi falla niður ef iðgjaldið yrði ekki greitt innan tilskilins tíma, allt í samræmi við kröfur 1. mgr. 33. gr. vsl. V felldi vátrygginguna þó ekki niður fyrr en rúmum sex vikum síðar. Vegna staðhæfingar M í viðbótarathugasemdom um að póstkassi á heimili hennar hafi verið ómerktur er það mat nefndarinnar að M verði að bera hallann af slíku.

Þá verður lagt til grundvallar að tilkynning V um niðurfellingu tryggingarinnar frá 10. ágúst 2022, hafi verið send M með fullnægjandi hætti, þ.e. í rekjanlegum pósti á lögheimili og vátryggingarstað, sbr. dóm Hæstaréttar í máli nr. 387/2010. Í 1. mgr. 33. gr. vsl. er ekki gerð krafa um að vátryggingartaki þurfi að kvitta fyrir móttöku tilkynningar um niðurfellingu tryggingar líkt og M byggir á. Með hliðsjón af öllu framangreindu er það mat nefndarinnar að V hafi staðið rétt að niðurfellingu tryggingarinnar og hún hafi fallið úr gildi 9. ágúst 2022. Tryggingin var ekki í gildi þegar umrætt tjón varð.

Engin gögn hafa verið lögð fram í máli þessu um að skilyrði 2. mgr. 33. gr. vsl. séu uppfyllt, þ.e. að vátryggingartaki hafi ekki getað greitt fyrir lok frests 1. mgr. 33. gr. vsl. vegna ófyrirséðra hindrana. Í málskoti kemur fram að M hafi ekki getað greitt iðgjaldið vegna tímabundins greiðsluvanda. Á bls. 220 í ritinu Bótaréttur II kemur fram að peningaleysi falli ekki undir að vera ófyrirséð hindrun í skilningi ákvæðisins, enda sé það almenn regla kröfuréttar að það leysi skuldara ekki undan því að sæta vanefndarúrræðum kröfuhafa. Þá hefur ekkert komið fram í málinu um að skilyrði 3. mgr. 33. gr. vsl. séu uppfyllt, þ.e. að iðgjaldið hafi verið greitt eftir lok greiðslufrestsins.

Með hliðsjón af öllu framangreindu er nefndinni óhjákvæmilegt að hafna bótaskyldu í málinu.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr fjölskyldutryggingu hjá V.

Reykjavík, 26. maí 2026.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Anna Lilja Ragnarsdóttir